

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

18. december 2008 *

I de forenede sager C-101/07 P og C-110/07 P,

angående to appeller i henhold til artikel 56 i Domstolens statut, iværksat henholdsvis den 20. og den 19. februar 2007,

Coop de France bétail og viande, tidligere Fédération nationale de la coopération bétail og viande (FNCBV), Paris (Frankrig), ved M. Ponsard, avocat, med valgt adresse i Luxembourg (sag C-101/07 P),

Fédération nationale des syndicats d'exploitants agricoles (FNSEA), Paris,

Fédération nationale bovine (FNB), Paris,

* Processprog: fransk.

Fédération nationale des producteurs de lait (FNPL), Paris,

Jeunes agriculteurs (JA), Paris,

ved avocats V. Ledoux og B. Neouze, (sag C-110/07 P),

appellanter,

de andre parter i appelsagen:

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved A. Bouquet og X. Lewis, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt i første instans,

Den Franske Republik ved G. de Bergues og S. Ramet, som befuldmægtigede,

intervenient i første instans,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Rosas, og dommerne A. Ó Caoimh, J.N. Cunha Rodrigues, J. Klučka og U. Lohmus (refererende dommer),

generaladvokat: J. Mazák
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 17. april 2008,

efter kendelsen om genåbning af den mundtlige forhandling den 2. oktober 2008,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 16. oktober 2008,

afsagt følgende

Dom

¹ Coop de France bétail et viande, tidligere Fédération nationale de coopération bétail et viande (herefter »FNCBV«) (sag C-101/07 P) samt Fédération nationale des syndicats d'exploitants agricoles (herefter »FNSEA«), Fédération nationale bovine (herefter

»FNB«), Fédération nationale des producteurs de lait (herefter »FNPL«) og Jeunes agriculteurs (herefter »JA«) (sag C-110/07 P) har ved deres appeller påstået ophævelse af dom afsagt den 13. december 2006 af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (forenede sager T-217/03 og T-245/03, Sml. II, s. 4987, herefter »den appellerede dom«), hvorved Retten dels nedsatte den bøde, de var blevet pålagt ved Kommissionens beslutning 2003/600/EF af 2. april 2003 om en procedure i henhold til EF-traktatens artikel 81 (sag COMP/C.38.279/F3 — Fransk oksekød) (EFT L 209, s. 12, herefter »den anfægtede beslutning«), og dels i det væsentligste frifandt Kommissionen for deres påstande om annullation af denne beslutning.

Retsforskrifter

- ² Artikel 15, stk. 2, i Rådets forordning nr. 17: Første forordning om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel [81] og [82] (EFT 1959-1962 s. 81), bestemmer:

»2. Ved beslutning kan Kommissionen pålægge virksomheder og sammenslutninger af virksomheder bøder på mindst 1 000 og højst 1 000 000 regningsenheder, idet sidstnævnte beløb dog kan forhøjes til 10% af omsætningen i det sidste regnskabsår i hver af de virksomheder, som har medvirket ved overtrædelsen, såfremt de forsætligt eller uagtsomt:

- a) overtræder bestemmelserne i [artikel 81], stk. 1, [EF] eller artikel [82 EF] eller

b) handler i strid med et påbud meddelt i henhold til artikel 8, stk. 1.

Ved fastsættelsen af bødens størrelse skal der tages hensyn til både overtrædelsens grovhed og dens varighed.«

³ Punkt 5, litra c), i Kommissionens meddelelse, »Retningslinjer for beregningen af bøder i henhold til artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 og artikel 65, stk. 5, i EKSF-traktaten« (EFT 1998 C 9, s. 3, herefter »retningslinjerne«), bestemmer følgende:

»I sager, der involverer sammenslutninger af virksomheder, tilstræbes det så vidt muligt at rette beslutningerne til de enkelte medlemsvirksomheder og pålægge dem individuelle bøder.

Er denne fremgangsmåde ikke mulig (f.eks. fordi det drejer sig om flere tusinde medlemsvirksomheder) og med undtagelse af procedurerne i henhold til EKSF-traktaten, pålægges sammenslutningen en samlet bøde, som svarer til summen af de individuelle bøder, som de enkelte medlemmer af sammenslutningen kunne have været pålagt.«

⁴ Artikel 1 i Rådets forordning nr. 26 om anvendelse af visse konkurrenceregler inden for produktion og handel med landbrugsvarer (EFT 1959-1962, s. 120) bestemmer, artikel 81 EF til 86 EF samt bestemmelser vedtaget med henblik på deres anvendelse gælder for alle aftaler, beslutning og praksis omfattet af artikel i artikel 81, stk. 1, EF og artikel 82 EF og vedrørende produktion af eller handel med varer nævnt i EF-traktatens

bilag I, herunder navnlig levende dyr og kød og spiseligt slagteaffald under forbehold af bestemmelserne i denne forordnings artikel 2.

5 Nævnte forordnings artikel 2, stk. 1, bestemmer følgende:

»Artikel [81], stk. 1, [EF] gælder ikke for de i foregående artikel omhandlede aftaler, vedtagelser og former for praksis, der udgør en integrerende del af en national markedsordning, eller som er nødvendige for at nå de i artikel [33 EF] angivne mål. Den gælder særligt ikke for aftaler, vedtagelser og former for praksis mellem landmænd, landbrugssammenslutninger eller sammenslutninger af landbrugssammenslutninger, der henhører under en enkelt medlemsstat, i det omfang, hvori de — uden at medføre forpligtelsen til at holde en bestemt pris — angår produktion eller salg af landbrugsvarer eller benyttelse af fælles anlæg til oplagring, behandling eller forædling af landbrugsprodukter, medmindre Kommissionen fastslår, at konkurrence således er udelukket, eller at de i artikel [33 EF] nævnte mål er bragt i fare.«

Sagernes faktiske omstændigheder

6 De omstændigheder, der ligger til grund for søgsmålene for Retten, som beskrevet i den appellerede dom, kan sammenfattes som følger:

- 7 Appellanten i sag C-101/07 P, FNCBV, omfatter 30 andelsselskaber, der repræsenterer kvæg-, svine- og fjerkræavlere, og ca. 30 grupper eller virksomheder inden for slagteri og kødforarbejdning i Frankrig.
- 8 Appellanterne i sag C-110/07 P, FNSEA, FNB, FNPL og JA, er fagforeninger efter fransk ret. FNSEA er den største franske landbrugssammenslutning. På det geografiske plan er den opdelt i lokalforeninger, der er samlet i regionale sammenslutninger eller foreninger af landmænd (herefter »FDSEA«). Sammenslutningerne koordinerer i hver region FDSEA's aktiviteter. FNSEA driver endvidere 33 særorganisationer, der repræsenterer de forskellige produktioners særlige interesser, herunder FNB og FNPL. Endelig repræsenterer JA landmænd under 35 år. For at blive medlem af det lokale JA-center skal man være medlem af en lokalforening, der er tilknyttet FDSEA.
- 9 Efter at der fra oktober 2000 i flere medlemsstater blev konstateret nye tilfælde af bovin spongiform encephalopati, såkaldt »kogalskab«, samt tilfælde af mund- og klovesyge i fårebesætninger i Det Forenede Kongerige, vedtog Fællesskabets institutioner en række foranstaltninger for at stoppe faldet i forbrugernes tillid, der havde medført et fald i forbruget af kød.
- 10 Anvendelsesområdet for de interventionsmekanismer, der har til formål at fjerne en vis mængde oksekød fra markedet for at stabilisere udbud i forhold til efterspørgsel, blev således udvidet, og en ordning for opkøb af levende dyr samt en opkøbsordning vedrørende hele og halve slagtekroppe (en såkaldt »særlig opkøbsordning«) blev indført. Endvidere gav Kommissionen flere medlemsstater, herunder Frankrig, tilladelse til at yde støtte til oksekødssektoren.

- 11 I september og oktober 2001 var forholdet mellem avlere og slagterier i Frankrig meget anspændt. Således stoppede grupper af avlere ulovligt lastbiler for at kontrollere det transporterede køds oprindelse, ligesom de opsatte afspærringer ved slagterier. Disse aktiviteter medførte undertiden ødelæggelse af materiel og kød. Til gengæld for at ophæve afspærringerne af slagterierne krævede de demonstrerende avlere, at slagterierne forpligtede sig bl.a. til at suspendere importen og overholde en prisaftale vedtaget af fagforeningerne.
- 12 I oktober 2001 fandt der en række møder sted mellem de sammenslutninger, der repræsenterer kvægavlerne, dvs. FNSEA, FNB, FNPL og JA, og de sammenslutninger, der repræsenterer slagterierne, dvs. Fédération nationale de l'industrie et des commerces en gros des viandes (herefter »FNICGV«) og FNCBV. Efter et møde den 24. oktober 2001, som blev afholdt på foranledning af den franske landbrugsminister, blev der indgået en aftale mellem avler- og slagterisammenslutninger om en mindsteprisaftale — ved ankomst til slagteri for udsætterkøer (herefter »aftalen af 24. oktober 2001«) mellem de seks sammenslutninger. Kommissionen sendte en skrivelse til de franske myndigheder med anmodning om yderligere oplysninger om denne aftale.
- 13 Aftalen af 24. oktober 2001 indeholdt to led. Det første var en midlertidig forpligtelse til importstop, hvor der ikke sondrede mellem forskellige typer oksekød. Det andet bestod i en forpligtelse til at anvende den aftalte købspris ved ankomst til slagteri for udsætterkøer, dvs. køer, der anvendes dels til avl, dels til mælkeproduktion, hvis nærmere retningslinjer fremgik af aftalen. Denne indeholdt således en liste med kiloprisen for slagtekroppe for visse kategorier af køer og en angivelse af, hvorledes prisen udregnes for andre kategorier i forhold til den særlige købspris, der fastsættes af EF-myndighederne. Aftalen skulle træde i kraft den 29. oktober 2001 og gælde frem til udgangen af november 2001.

- 14 Den 9. november 2001 besvarede de franske myndigheder Kommissionens anmodning om oplysninger af 30. oktober 2001.
- 15 Ligeledes den 9. november 2001 sendte Kommissionen i henhold til artikel 11 i Rådets forordning nr. 17 en anmodning om oplysninger til FNSEA, FNB, FNPL, JA og FNICGV. Da Kommissionen på det tidspunkt ikke vidste, at FNCBV også var part i aftalen af 24. oktober 2001, modtog sidstnævnte ingen anmodning om oplysninger. De pågældende fem sammenslutninger besvarede anmodningen om oplysninger den 15. og den 23. november 2001.
- 16 Den 19. november 2001 meddelte formanden for FNICGV formanden for FNSEA, at han fandt sig forpligtet til allerede samme dag at bringe aftalen af 24. oktober 2001 til ophør, hvilket oprindeligt var fastsat til den 30. november 2001.
- 17 Den 26. november 2001 sendte Kommissionen en advarselsskrivelse til de seks sammenslutninger, som var parter i aftalen af 24. oktober 2001, hvori den anførte, at de forhold, som den havde kendskab til, udgjorde en overtrædelse af Fællesskabets konkurrenceregler, og opfordrede sammenslutningerne til at fremsætte deres bemærkninger og forslag senest den 30. november 2001. Kommissionen anførte i skrivelsen, at »den, såfremt der ikke var fremsat tilfredsstillende forslag inden for denne frist, påtænkte at indlede en procedure med henblik på at fastslå, om der forelå en sådan overtrædelse, og pålægge parterne at bringe den til ophør, såfremt aftalen [af 24. oktober 2001] var blevet forlænget, hvorved det i givet fald kunne medføre bøder«. Sammenslutningerne gjorde i deres svar til Kommissionen opmærksom på, at aftalen udløb den 30. november 2001 og ikke ville blive forlænget.
- 18 Den 17. december 2001 foretog Kommissionen kontrolundersøgelser i FNSEA's og FNB's lokaler i Paris i henhold til artikel 14, stk. 3, i forordning nr. 17, og ligeledes i FNICGV's lokaler i Paris i henhold til samme forordnings artikel 14, stk. 2.

- 19 Den 24. juni 2002 fremsendte Kommissionen en klagepunktsmeddelelse til de seks sammenslutninger, der havde underskrevet aftalen af 24. oktober 2001. Parterne fremsatte deres skriftlige bemærkninger hertil mellem den 23. september og den 4. oktober 2002. Høringen af sammenslutningerne fandt sted den 31. oktober 2002. Den 10. januar 2003 tilsendte Kommissionen de nævnte sammenslutninger en anmodning om oplysninger i henhold til artikel 11 i forordning nr. 17. Kommissionen anmodede dem bl.a. om, vedrørende 2001 og 2002, at oplyse det samlede beløb for hver enkelt sammenslutnings indtægt og en opdeling af dette beløb efter indtægtskilde og deres regnskaber samt deres direkte og/eller indirekte medlemmers omsætning, den samlede omsætning og omsætningen vedrørende oksekødsproduktion eller kvægslagting i det senest tilgængelige regnskabsår. Appellanterne svarede Kommissionen ved skrivelser af 22., 24., 27. og 30. januar 2003.
- 20 Den 2. april 2003 vedtog Kommissionen den anfægtede beslutning rettet til appellanterne og FNICGV.
- 21 I henhold til denne beslutning har sammenslutningerne tilsidesat artikel 81, stk. 1, EF ved den 24. oktober 2001 at indgå en skriftlig aftale med det formål at fastsætte en minimumspris for visse kategorier af kvæg og stoppe importen af oksekød til Frankrig samt, i perioden mellem slutningen af november og starten af december 2001, at indgå en mundtlig aftale med det samme formål (herefter »den mundtlige aftale«), som skulle gælde efter ophøret af aftalen af 24. oktober 2001.
- 22 I den anfægtede beslutnings betragtning 135-149 udelukkede Kommissionen, at undtagelsen i henhold til forordning nr. 26 vedrørende visse aktiviteter i tilknytning til produktion og salg af landbrugsprodukter fandt anvendelse, da aftalen ikke var nødvendig for at nå målene med den fælles landbrugspolitik i henhold til artikel 33

EF. Den omtvistede aftale var heller ikke blandt de midler, der er foreskrevet i Rådets forordning (EF) nr. 1254/1999 af 17. maj 1999 om den fælles markedsordning for oksekød (EFT L 160, s. 21) eller i gennemførelsesbestemmelserne. Endelig var de vedtagne foranstaltninger ikke afpasset efter de mål, som angiveligt blev forfulgt med disse.

23 I henhold til den anfægtede beslutning startede overtrædelsen den 24. oktober 2001 og fortsatte i hvert fald til den 11. januar 2002, hvor den sidste lokalaftale, som Kommissionen havde kendskab til, og som var indgået i medfør af den nationale aftale, udløb.

24 I betragtning af overtrædelsens karakter og det relevante markeds geografiske udstrækning blev overtrædelsen klassificeret som meget alvorlig. Efter at Kommissionen havde fastlagt de respektive sammenslutningers ansvar i overtrædelsen, tog den hensyn til forholdet mellem de årlige kontingenter indbetalt til den største landbrugs-sammenslutning, dvs. FNSEA, og de årlige kontingenter indbetalt til hver af de øvrige sammenslutninger. Da overtrædelsen var af kort varighed, forhøjede Kommissionen ikke grundbeløbet i den forbindelse.

25 Endvidere fandt Kommissionen, at adskillige skærpende omstændigheder gjorde sig gældende i appellanternes tilfælde:

- Den forhøjede bøderne til FNSEA, JA og FNB med 30% på grundlag af det forhold, at deres medlemmer havde anvendt vold for at tvinge slagterisammenslutningerne til at vedtage aftalen af 24. oktober 2001.

- Over for alle appellanterne fremførte Kommissionen den skærpende omstændighed, at de hemmeligt fortsatte med at anvende aftalen, efter at Kommissionen den 26. november 2001 havde sendt en advarselsskrivelse, hvorfor den forhøjede grundbeløbet med 20%.
- Den tog hensyn til FNB's angiveligt afgørende rolle ved forberedelsen og gennemførelsen af overtrædelsen og forhøjede bøden til denne sammenslutning med 30%.

²⁶ Desuden tog Kommissionen hensyn til forskellige formildende omstændigheder:

- På baggrund af FNPL's passive rolle eller rolle som medløber blev grundbeløbet for bøden til denne sammenslutning nedsat med 30%.
- Med hensyn til FNCBV tog Kommissionen hensyn til, for det første, at den franske landbrugsminister greb ind til fordel for indgåelsen af aftalen (nedsættelse af bøden med 30%), og for det andet, at landmændene havde gennemført ulovlige blokader af sammenslutningens medlemmers bygninger (yderligere nedsættelse med 30%).

²⁷ Endvidere tog Kommissionen i medfør af punkt 5, litra b), i retningslinjerne hensyn til de særlige omstændigheder i sagen, især den særlige økonomiske kontekst, som var præget af krisen i sektoren, og nedsatte de bøder, som var fremkommet ved ovennævnte forhøjelser og nedsættelser, med 60%.

28 Den dispositive del af den anfægtede beslutning indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

»Artikel 1

[...] FNSEA, [...] FNB, [...] FNPL, [...] JA, [...] FNICGV og [...] FNCBV har overtrådt [...] artikel 81, stk. 1, [EF] ved den 24. oktober 2001 at indgå en aftale, der havde til formål at stoppe importen af oksekød til Frankrig og fastsætte en minimumspris for visse kategorier af kvæg og mundtligt indgå en aftale med et lignende formål ultimo november og primo december 2001.

Overtrædelsen startede den 24. oktober 2001 og havde følger mindst indtil den 11. januar 2002.

Artikel 2

De sammenslutninger, der er nævnt i artikel 1, skal øjeblikkeligt bringe den omhandlede overtrædelse til ophør, hvis dette ikke allerede er sket. De skal afstå fra at gentage enhver handling eller adfærd, der måtte have samme formål eller følge.

Artikel 3

Der pålægges følgende bøder:

- FNSEA: 12 mio. EUR
- FNB: 1,44 mio. EUR
- JA: 600 000 EUR
- FNPL: 1,44 mio. EUR
- FNICGV: 720 000 EUR
- FNCBV: 480 000 EUR.«

Sagerne for Retten og den anfægtede dom

²⁹ Ved stævninger indleveret til Rettens justitskontor den 19. og den 20. juni 2003 anlagde FNCBV, FNSEA, FNB, FNPL og JA to sager med påstand om annullation af den anfægtede beslutning og, subsidiært, om annullation af de pålagte bøder eller nedsættelse heraf. Ved kendelse af 9. november 2004 afviste Retten den af FNICGV den 7. juli 2004 anlagte sag.

30 Ved kendelser af 6. november 2003 fik Den Franske Republik tilladelse til at intervenere i begge sager til støtte for sagsøgerne. Ved kendelse af 3. april 2006 blev sagerne forenet.

31 Ved den appellerede dom bestemte Retten:

- Den FNCBV, sagsøger i sag T-217/03, pålagte bøde nedsættes til 360 000 EUR.
- Bøderne pålagt sagsøgerne i sag T-245/03 nedsættes til 9 000 000 EUR for FNSEA, 1 080 000 EUR for FNB, 1 080 000 EUR FNPL og 450 000 EUR for JA.
- I øvrigt frifindes Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber.
- Sagsøgerne bærer deres egne omkostninger i hovedsagen og betaler tre fjerdedele af Kommissionens omkostninger i denne sag.

- Kommissionen bærer en fjerdedel af sine egne omkostninger i hovedsagen og alle omkostninger i forbindelse med sagerne om foreløbige forholdsregler.

- Den Franske Republik bærer sine egne omkostninger.

Retsforhandlingerne for Domstolen

³² Ved afgørelse af 7. juni 2005 henviste Domstolen sagen til Tredje Afdeling sammensat af afdelingsformanden A. Rosas og dommerne J. Klučka, U. Löhms (refererende dommer), A. Ó Caoimh og P. Lindh. Da ingen af parterne ønskede at afgive forklaring, besluttede Domstolen at træffe afgørelse uden afholdelse af retsmøde. Generaladvokaten fremsatte forslag til afgørelse i retsmødet den 17. april 2008, hvorefter den mundtlige forhandling blev afsluttet.

³³ Eftersom P. Lindh var forhindret i at deltage, traf Tredje Afdeling i henhold til procesreglementets artikel 61 efter at have hørt generaladvokaten bestemmelse om genåbning af den mundtlige forhandling med henblik på i henhold til procesreglementets artikel 11e, stk. 1, at lade hendes opgaver varetages af den følgende dommer på listen omhandlet i procesreglementets artikel 11c, stk. 2, nemlig J.N. Cunha Rodrigues.

34 Efter retsmødet den 16. oktober 2008, hvor generaladvokaten fremsatte forslag til afgørelse, blev den mundtlige forhandling afsluttet.

Parternes påstande

35 FNCBV har i sag C-101/07 P nedlagt følgende påstande:

- Den appellerede dom ophæves.
- Den anfægtede beslutning annulleres.
- Subsidiært nedsættes bøden, der i den appellerede dom blev nedsat til 360 000 EUR.
- Under alle omstændigheder tilpligtes Kommissionen at betale samtlige sagsomkostninger for Retten og for Domstolen.

³⁶ FNSEA, FNB, FNPL og JA har i sag C-110/07 P nedlagt følgende påstande:

- Den appellerede dom ophæves.

- Den anfægtede beslutning annulleres.

- Subsidiært nedsættes bøderne, der i den appellerede dom blev nedsat til 9 000 000 EUR for FNSEA, 1 080 000 EUR for FNB, 1 080 000 EUR for FNPL og 450 000 EUR for JA.

- Under alle omstændigheder tilpligtes Kommissionen at betale samtlige sagsomkostninger for Retten og for Domstolen.

³⁷ Den Franske Republik har nedlagt påstand om, at de to appeller tages til følge, samt om, at den appellerede dom ophæves.

³⁸ Kommissionen har nedlagt påstand om frifindelse samt om, at appellanterne betaler sagsomkostningerne.

Appellerne

- ³⁹ Domstolens præsident har ved kendelse af 18. april 2007 efter høring af parterne og generaladvokaten bestemt, at sag C-101/07 P og sag C-110/07 P som følge af deres indbyrdes forbindelse skal forenes med henblik på dommen i henhold til artikel 43 i Domstolens procesreglement.

Anbringenderne om ophævelse af den appellerede dom

- ⁴⁰ FNCBV har til støtte for sin appel fremsat fem anbringender for ophævelse af den appellerede dom og annullation af den anfægtede beslutning, hvoraf visse indeholder flere led:

— Det første anbringende vedrører Rettens urigtige retsanvendelse, fordi den ikke fastslog, at Kommissionen tilsidesatte retten til forsvar i sin klagepunktsmeddelelse (præmis 217-225 i den appellerede dom).

— Det andet anbringende vedrører Rettens urigtige gengivelse af visse beviser:

- FNB's direktørs håndskrevne noter fra mødet den 29. november 2001 (præmis 169-174 i den appellerede dom)

- FNB's næstformands erklæring til *Vendée Agricole* den 4. december 2001 (præmis 176 i den appellerede dom)

- en notits af 5. december 2001 fra Fédération vendéenne des producteurs (præmis 177 i den appellerede dom)

- en informationsnote af 10. december 2001 fra FNPL (præmis 179 i den appellerede dom)

- visse passager i FNB's direktørs håndskrevne noter fra mødet den 5. december 2001 (præmis 180 i den appellerede dom).

- Det tredje anbringende vedrører Rettens urigtige retsanvendelse ved vurderingen af beviset for FNCBV's tilslutning til den mundtlige aftale af følgende årsager:

- Retten har foretaget urigtig retsanvendelse ved den retlige kvalificering af FNCBV's tilslutning til denne aftale.

- Den appellerede dom indeholder en modsigelse mellem anerkendelsen af denne tilslutning og det forhold, at der foreligger en tilsidesættelse i forhold til denne sammenslutning.

- Det fjerde anbringende, der er fremsat subsidært, vedrører aftalen af 24. oktober og den mundtlige aftales manglende konkurrencebegrænsende virkning, idet Retten har foretaget urigtig retsanvendelse ved at betegne aftalen af 24. oktober 2001 som konkurrencebegrænsende og ikke at have undersøgt denne aftales forlængelses virkninger.

- Det femte anbringende vedrører Rettens urigtige anvendelse af artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 af følgende årsager:
 - Der er sket en tilsidesættelse af begrundelsespligten.

 - Der foreligger en selvmodsigelse.

⁴¹ FNCBV har endvidere til støtte for påstanden om delvis ophævelse af den appellerede dom og om nedsættelse af den pålagte bøde fremsat et sjette anbringende.

FNSEA, FNB, FNPL og JA har til støtte for deres appel fremsat følgende fire anbringender:

- Det første anbringende vedrører Rettens urigtige gengivelse af de faktiske omstændigheder, da den ikke tog hensyn til to væsentlige beviser, der godtgør, at aftalen af 24. oktober 2001 ikke havde virkning efter den 30. november 2001 (præmis 159-190 i den appellerede dom).
- Det andet anbringende vedrører en tilsidesættelse af retten til forsvar, idet Retten fastslog, at Kommissionens klagepunktsmeddelelse var tilstrækkelig klar og præcis (præmis 217-225 i den appellerede dom).
- Det tredje anbringende vedrører en tilsidesættelse af artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17, fordi Retten tog hensyn til omsætningen hos de appellerende sammenslutninger, da den kontrollerede, om bøderne oversteg loftet fastsat i denne bestemmelse (præmis 312-334 i den appellerede dom).
- Det fjerde anbringende vedrører tilsidesættelse af forbuddet mod kumulation af sanktioner og princippet om sanktioners proportionalitet, idet Retten har pålagt hver af disse sammenslutninger en individuel bøde og samtidig taget hensyn til deres fælles medlemmers samlede omsætning (præmis 340-346 i den appellerede dom).

FNCBV's første anbringende og det andet anbringende fremsat af FNSEA, FNB, FNPL og JA, om Rettens urigtige retsanvendelse, fordi den ikke fastslog, at Kommissionen tilsidesatte retten til forsvar i sin klagepunktsmeddelelse

43 FNCBV, FNSEA, FNB, FNPL og JA har ved henholdsvis deres første og andet anbringende gjort gældende, at Kommissionen blot har angivet de væsentligste faktiske og retlige omstændigheder, som kan medføre pålæggelse af en bøde, herunder den formodede overtrædelses grovhed og varighed, og hvorvidt denne er begået forsætligt eller uagtsom, skønt den, i modsætning til, hvad Retten fastslog, burde have angivet, at den eventuelle bøde ville blive beregnet under hensyntagen til deres medlemmers omsætning.

44 Disse to anbringender kan ikke tages til følge.

45 Det følger nemlig af præmis 219 i den appellerede dom, at argumentet om, at Kommissionen i sin klagepunktsmeddelelse burde have angivet, at den ville beregne bødebeløbet på grundlag af omsætningen hos sammenslutningernes medlemmer, allerede var blevet fremsat for Retten, og at denne med føje forkastede det i præmis 224 i denne dom i henhold til Domstolens praksis, der er nævnt i nævnte doms præmis 222 og 223.

46 Retten fastslog således i præmis 221 i den appellerede dom, at Kommissionen tog sammenslutningernes basisedlemmers omsætning i betragtning for at kontrollere, at de pålagte bøder lå inden for det loft på 10%, som er fastlagt i artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17.

47 Det følger, som Retten har bemærket, af Domstolens praksis, at det på tidspunktet for klagepunktsmeddelelsen på utilladelig vis ville foregribe Kommissionens beslutning, hvis Kommissionen afgav oplysninger om størrelsen af de påtænkte bøder, inden virksomhederne havde haft mulighed for at fremsætte deres bemærkninger til de klagepunkter, der var fremført mod dem (dom af 7.6.1983, forenede sager 100/800-103/80, *Musique diffusion française m.fl. mod Kommissionen*, Sml. s. 1825, præmis 21).

48 FNCBV samt FNSEA, FNB, FNPL og JA har til støtte for deres anbringende endvidere gjort gældende, at Kommissionens pligt til i sin klagepunktsmeddelelse at angive, hvorledes den eventuelle bøde ville blive beregnet, er så meget desto mere åbenlys, at den har foretaget en ændring i forhold til den almindelige metode til bodeberegning, hvilket Retten har fastslået i præmis 237 i den appellerede dom. Eftersom de nævnte sammenslutninger ikke kunne forudse en sådan ændring af metoden og dermed ikke kunne forsvare sig desangående, burde Retten have fastslået, at Kommissionen i sin klagepunktsmeddelelse tilsidesatte retten til forsvar.

49 Det følger imidlertid af Domstolens faste praksis, hvilket Retten har bemærket i præmis 218 i den appellerede dom, at Kommissionen opfylder sine forpligtelser til at sikre virksomhedernes ret til at blive hørt, når den i meddelelsen af klagepunkter udtrykkeligt angiver at ville undersøge, om der bør pålægges de berørte virksomheder bøder, og angiver de væsentligste faktiske og retlige omstændigheder, som kan medføre pålæggelse af en bøde, herunder den formodede overtrædelses grovhed og varighed, og hvorvidt denne er begået forsætligt eller uagtsomt. Herved giver Kommissionen virksomhederne de fornødne oplysninger til, at de kan forsvare sig ikke blot over for konstateringen af overtrædelsen, men også over for den omstændighed, at de er blevet pålagt en bøde (jf. i denne retning navnlig dom af 28.6.2005, forenede sager C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P — C-208/02 P og C-213/02 P, *Dansk Rørindustri m.fl. mod Kommissionen*, Sml. I, s. 5425, præmis 428).

- 50 Hvad angår hensyntagen til sammenslutningernes medlemmers omsætning, bemærkes alene, at en sådan praksis fra Kommissionens side ikke er ny og er tiltrådt af Fællesskabets retsinstanser (jf. navnlig dom af 16.11.2000, sag C-298/98 P, Finnboard mod Kommissionen, Sml. I, s. 10157, præmis 66, og Rettens dom af 23.2.1994, forenede sager T-39/92 og T-40/92, CB og Europay mod Kommissionen, Sml. II, s. 49, præmis 139). I modsætning til appellanternes påstande har Kommissionen således ikke ændret metode på en måde, der berettiger en særlig bemærkning desangående i klagepunktsmeddelelsen.
- 51 Retten har således ikke foretaget urigtig retsanvendelse ved at fastslå, at Kommissionen ikke havde tilsidesat FNCBV, FNSEA, FNB, FNPL og JA's ret til forsvar ved i sin klagepunktsmeddelelse ikke at angive, at den ville tage hensyn til deres medlemmers omsætning ved efterprøvelsen af overholdelsen af loftet på 10% fastsat i artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17.
- 52 Følgelig må FNCBV's første anbringende og FNSEA, FNB, FNPL og JA's andet anbringende forkastes.

FNCBV's andet anbringende om Rettens urigtige gengivelse af visse beviser

- 53 FNCBV har ved sit andet anbringende gjort gældende, at Rettens fastlæggelse af de faktiske omstændigheder er behæftet med en materiel urigtighed, idet den åbenbart har fordrejet meningen, indholdet eller rækkevidden af beviser fremlagt for den. Det er denne sammenslutnings opfattelse, at en fuldstændig gennemgang af sagsakterne i

deres sammenhæng burde have foranlediget Retten til at fastslå, at sammenslutningen ikke havde tilsluttet sig en mundtlig hemmelig forlængelse af aftalen af 24. oktober 2001 ud over dens udløb.

54 Retten har angiveligt gengivet følgende dokumenter urigtigt:

- FNB's direktørs håndskrevne noter fra mødet den 29. november 2001 (præmis 169-174 i den appellerede dom)

- andre dokumenter, som bekræfter, at appellanterne har indgået en mundtlig aftale, nemlig erklæringen af 4. december 2001 fra FNB's næstformand til *Vendée Agricole* og en notits af 5. december 2001 fra Fédération vendéenne des producteurs (præmis 176 og 177 i den appellerede dom)

- passager i en informationsnote af 10. december 2001 fra FNPL (præmis 179 i den appellerede dom)

- passager i FNB's direktørs håndskrevne noter fra mødet den 5. december 2001 (præmis 180 i den appellerede dom).

- 55 FNCBV har for hvert af disse dokumenter i det væsentligste foreholdt Retten, at den har fordrejet meningen heraf og dermed foretaget en urigtig anvendelse af rækkevidden af sagens faktiske omstændigheder.
- 56 Kommissionen har gjort gældende, at FNCBV ved sit anbringende søger at anfægte den bevisværdi, Retten har tillagt de nævnte dokumenter.
- 57 FNCBV har i sin replik bestridt, at den rejser tvivl om Retten fastlæggelse af de faktiske omstændigheder. Det er denne sammenslutnings opfattelse, at »fastlæggelsen af de faktiske omstændigheder tilsigter at rejse tvivl om de faktiske omstændigheder i sig selv eller deres vurdering, eftersom den urigtige gengivelse består i en ændring af beviselementernes indhold, manglende hensyntagen til deres væsentligste forhold eller manglende hensyntagen til deres sammenhæng«.
- 58 Det skal herved bemærkes, at det i henhold til fast retspraksis følger af artikel 225, stk. 1, EF og artikel 58, stk. 1, i Domstolens statut, at det alene er Retten, der er kompetent til dels at fastlægge de faktiske omstændigheder i sagen, når bortses fra tilfælde, hvor den indholdsmæssige urigtighed af dens konstateringer følger af akterne i den sag, den har behandlet, dels at tage stilling til disse faktiske omstændigheder. Når Retten har fastlagt eller vurderet de faktiske omstændigheder, har Domstolen i henhold til artikel 225 EF kompetence til at gennemføre en kontrol med den retlige vurdering af disse faktiske omstændigheder og de retlige konsekvenser, Retten har draget. (jf. dom af 6.4.2006, sag C-551/03 P, General Motors mod Kommissionen, Sml. I, s. 3173, præmis 51, og af 22.5.2008, sag C-266/06 P, Evonik Degussa mod Kommissionen og Rådet, præmis 72).
- 59 Domstolen har således ikke kompetence til at fastlægge de faktiske omstændigheder og i princippet heller ikke til at bedømme de beviser, Retten har lagt til grund ved fastlæggelsen af de faktiske omstændigheder. Når disse beviser er blevet forskriftsmæssigt tilvejebragt, og de almindelige retsgrundsætninger og de processuelle regler om bevisbyrde og bevisførelse er blevet overholdt, er det alene Retten, der har kompetence til at vurdere, hvilken bevisværdi der skal tillægges de oplysninger, den har fået forelagt.

Rettens vurdering heraf udgør derfor ikke et retsspørgsmål, der som sådant er undergivet Domstolens prøvelsesret, medmindre oplysningerne er gengivet urigtigt (jf. navnlig dommen i sagen General Motors mod Kommissionen, præmis 52, og i sagen Evonik Degussa mod Kommissionen, præmis 73).

⁶⁰ Det skal endvidere bemærkes, at en urigtig gengivelse af omstændighederne skal fremgå på åbenbar vis af sagsakterne, uden at det skal være fornødent at foretage en fornyet vurdering af de faktiske omstændigheder og beviserne (jf. dommen i sagen General Motors mod Kommissionen, præmis 54, og Evonik Degussa mod Kommissionen, præmis 74).

⁶¹ I denne sag har FNCBV ikke gjort gældende, at Rettens læsning af de forskellige dokumenter, sammenslutningen nævner, er behæftet med en materiel urigtighed. Sammenslutningen foreholder navnlig Retten, at den ikke har taget hensyn til de væsentlige aspekter i disse dokumenter og ikke har vurderet dem i deres sammenhæng. Det må fastslås, at FNCBV under dække af »urigtig gengivelse« reelt har bestridt Rettens vurdering af dokumenternes indhold.

⁶² Det følger i øvrigt klart af de anfægtede præmisser i den appellerede dom, at Retten ikke blot foretager en læsning af dokumenternes indhold, men ligeledes fortolker dem. I dommens præmis 169-180, som FNCBV har anfægtet, har Retten nemlig undersøgt de forskellige dokumenter og indicier i deres sammenhæng og fortolket og vurderet deres respektive bevisværdi. Retten har i nævnte doms præmis 185 fastslået, at Kommissionen i forhold til disse elementer retligt fyldestgørende har godtgjort, at anvendelsen af aftalen af 24. oktober 2001 fortsatte.

63 Eftersom Retten er enekompetent til at fortolke beviser og vurdere deres bevisværdi, må dette anbringende følgelig afvises.

FNCBV's tredje anbringende om Rettens urigtige retsanvendelse ved vurderingen af beviset for sammenslutningens tilslutning til den mundtlige aftale

64 FNCBV har ved sit tredje anbringende, der kan deles i to led, gjort gældende, at Retten har foretaget urigtig retsanvendelse i præmis 185 i den appellerede dom ved at finde det bevist, at sammenslutningen havde tilsluttet sig den mundtlige aftale. Det er sammenslutningens opfattelse, at Retten ikke kunne dømme den for deltagelse i denne aftale på grundlag af en formodning, men ved at godtgøre dens klare tilslutning til et kartel med opdrætterne i en sammenhæng, der er kendetegnet ved opdrætternes tilkendegivelse af deres ensidige vilje til at anvende oversigten over mindstepriser som fagforeningskrav.

65 FNCBV har ved det første led af dette anbringende gjort gældende, at Retten har foretaget en urigtig retlig vurdering af de elementer, den har støttet sig på for at bevise denne sammenslutnings påståede vilje til at fortsætte aftalen af 24. oktober 2001. Disse elementer beviser ikke dens egentlige vilje til at fortsætte anvendelsen af oversigten over mindstepriser og ophævelsen af indførsel efter udløbet af aftalen af 24. oktober 2001. Sammenslutningen har henvist til følgende:

— FNB's direktørs håndskrevne noter fra mødet den 29. november 2001 og 5. december 2001 (præmis 172 og 180 i den appellerede dom)

- e-mail af 6. december 2001 fra en repræsentant for Fédération régionale des syndicats d'exploitants agricoles i Bretagne til formændene for FDSEA i regionen (præmis 178 i den appellerede dom)
- informationsnoten af 10. december 2001 fra FNPL (præmis 179 i den appellerede dom)
- FDSEA's note til Vendée af 28. december 2001 (præmis 182 i den appellerede dom)
- akter vedrørende lokale aktioner (præmis 183 og 184 i den appellerede dom).

⁶⁶ For så vidt som FNCBV søger at rejse tvivl om Rettens vurdering af de faktiske forhold, idet FNCBV i det væsentligste har anfægtet, at de elementer, den har lagt til grund i præmis 169-184 i den appellerede dom, er tilstrækkelige til at godtgøre, at sammenslutningen tilsluttede sig den fortsatte anvendelse af aftalen af 24. oktober 2001 efter slutningen af november 2001, skal dette anbringendes første led afvises, eftersom FNCBV herved tilsigter en ny undersøgelse af faktiske vurderinger, hvilket Domstolen, som bemærket i nærværende doms præmis 58 og 59, ikke har beføjelser til under en appelsag.

⁶⁷ FNCBV har ved sit tredje anbringendes andet led fremhævet en selvmodsigelse i begrundelsen i den appellerede dom, for så vidt som Retten har fastslået, at sammenslutningen havde tilsluttet sig den mundtlige aftale og, på samme tid, har fundet det bevist, at den adfærd, der foreholdes sammenslutningen, beroede på

opdrætternes ensidige pres. Retten har ved den sidste konstatering i præmis 279 og 289 i den appellerede dom erkendt, at opdrætternes voldelige handlinger var ensidige.

⁶⁸ FNCBV's tredje anbringendes andet led skal ligeledes afvises, idet det er støttet på en læsning af den appellerede dom, som ikke tager hensyn til den sammenhæng, Rettens pågældende vurderinger er en del af, nemlig Kommissionens hensyntagen til skærpende omstændigheder med henblik på forhøjelse af de bøder, der var pålagt visse sammenslutninger af opdrættere som FNSEA, FNB og JA.

⁶⁹ Det kan nemlig ikke foreholdes Retten, at den appellerede dom er behæftet med en modsigelse i begrundelsen, eftersom de skærpende omstændigheder, der er gengivet i denne doms præmis 279 og 289, først er taget i betragtning, efter at graden og betingelserne for hver af de pågældende sammenslutningers deltagelse i den mundtlige aftale blev fastsat på grundlag af de beviser, Retten har gennemgået i nævnte doms præmis 169-184, og som er genstand for de indsigelser, der hører under dette anbringendes første led, der blev afvist i nærværende doms præmis 66. Retten kunne under hensyn til disse beviser uden at modsige sig selv, som generaladvokaten har bemærket i punkt 92 i sit forslag til afgørelse, fastslå, at der faktisk forelå en aftale, og samtidigt i øvrigt fremhæve opdrætternes udfærdigelse af visse akter ved pres og tvang.

⁷⁰ FNCBV's tredje anbringende skal følgelig delvist afvises, delvist forkastes.

FNSEA, FNB, FNPL og JA's første anbringende om urigtig gengivelse af beviser, idet Retten ikke har taget hensyn til to væsentlige beviser, der godtgør, at aftalen af 24. oktober 2001 ikke havde virkning efter den 30. november 2001, samt om begrundelsesmangel desangående

71 FNSEA, FNB, FNPL og JA har ved deres første anbringende gjort gældende, at Retten har foretaget urigtig gengivelse af de beviser, der godtgør, at det ikke skyldes en frivillig aftale mellem de sammenslutninger, der underskrev aftalen af 24. oktober 2001, at de priser, der var fastsat i oversigten over mindstepriser, blev gentaget i de senere lokale aftaler af 30. november 2001, men det fagforeningspres, der blev udøvet lokalt af landmændene over for opdrætterne.

72 Det er nævnte sammenslutningers opfattelse, at dette er tilfældet med et dokument sendt pr. telefax den 11. december 2001 af en af FNB's direktører til sammenslutningen i departementet, som indeholdt oversigten over mindstepriser med angivelsen »bemærk, at denne oversigt ikke er fulgt op af en aftale«, og af en meddelelse af 12. december 2001 fra Fédération régionale des syndicats d'exploitants agricoles i Bretagne, hvori det er angivet, at »FDSEA'erne i Bretagne, der finder den nuværende udvikling i engrospriserne for oksekød uacceptabel, oplyser opdrætterne om, at de har iværksat et fagforeningspres mod køberne for at genoprette priserne til de i november gældende«.

73 Det er FNSEA, FNB, FNPL og JA's opfattelse, at den omstændighed, at de to dokumenter nævnt i foregående præmis, som disse sammenslutninger har fremlagt for Retten under retsmødet den 17. maj 2006, ikke er omtalt i den appellerede dom, beviser, at Retten ikke har taget hensyn hertil. Sammenslutningerne har anført, at disse to dokumenter godtgør, at sammenslutningerne af producenter fandt, at sammenslutningerne af opdrættere ikke længere var bundet af aftalen af 24. oktober 2001, og at producenterne folgelig kun kunne opnå den pris, som fremgik af oversigten over mindstepriser, der var vedtaget ved denne aftale, hvis der blevet udøvet pres fra fagforeningerne lokalt. Retten har ved ikke at have undersøgt de pågældende dokumenter tilsidesat sin begrundelsespligt, og den appellerede dom er derfor ugyldig.

74 Det er rigtigt, at Retten med henblik på en korrekt vurdering af sagens faktiske omstændigheder skal foretage en grundig undersøgelse af de dokumenter, den er forelagt af parterne, og tage hensyn hertil, herunder de dokumenter, der, som i denne sag, er tilføjet sagsakterne efter den mundtlige forhandling som led i en foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse i henhold til artikel 64 i dens procesreglement. Det er ligeledes rigtigt, at Retten i den appellerede dom ikke har nævnt de to omtvistede dokumenter, nemlig telefaks af 11. december 2001 og meddelelsen af 12. december 2001.

75 Det følger imidlertid af fast retspraksis, at det ikke i medfør af begrundelsespligten påhviler Retten i sin fremstilling udtømmende og et for et at behandle alle de argumenter, der er fremført af parterne i sagen. Begrundelsen kan således fremgå indirekte, forudsat at de berørte parter kan få kendskab til begrundelsen for, at de pågældende foranstaltninger er blevet truffet, og således at den kompetente ret kan råde over de oplysninger, der er nødvendige for, at den kan udøve sin prøvelsesret (jf. i denne retning dom af 25.10.2001, sag C-120/99, Italien mod Rådet, Sml. I, s. 7997, præmis 28, og af 7.1.2004, forenede sager C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P og C-219/00 P, Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 123, præmis 372).

76 Hvad angår vurderingen af, om aftalen af 24. oktober 2001 blev fornyet mundtligt og hemmeligt ud over den 30. november 2001, har Retten i præmis 164-184 i den appellerede dom foretaget en detaljeret undersøgelse under hensyntagen til de af appellanterne påberåbte argumenter, til de dokumenter, Kommissionen havde støttet sig på ved vedtagelsen af den anfægtede beslutning, og hvis bevisværdi appellanterne havde kritiseret. Retten fastslog herved, at indholdet af de dokumenter, der er undersøgt i præmis 169-184 i den appellerede dom, støttede den overbevisning, som Kommissionen havde fremført, om, at det på møderne den 29. november og den 5. december 2001 blev besluttet at forlænge aftalen af 24. oktober 2001.

77 Retten har i øvrigt i præmis 186 og 187 i den appellerede dom understreget, at sammenslutningerne af opdrættere hemmeligt fortsatte gennemførelsen af aftalen af

24. oktober 2001, men samtidig vedtog en kommunikationsstrategi med henblik på offentligt at fastholde, at denne aftale ikke var forlænget, og at kræve, at priserne i oversigten blev anvendt som fagforeningskrav.

- 78 Under disse omstændigheder må FNSEA, FNB, FNPL og JA's første anbringende forkastes.

Det fjerde anbringende om, at aftalen af 24. oktober 2001 og den mundtlige aftale ikke er konkurrencebegrænsende

- 79 FNCBV har med sit fjerde anbringende subsidært gjort gældende, at Retten burde have fastslået, at aftalen af 24. oktober 2001 ikke var konkurrencebegrænsende i henhold til den økonomiske kontekst, som denne aftale var en del af, og at Retten burde have foretaget en undersøgelse af de eventuelle virkninger af den nævnte aftales forlængelse.

- 80 FNCBV har anført, at Retten med henblik på vurderingen af den konkurrencebegrænsende karakter af aftalen af 24. oktober 2001 burde have taget hensyn til den økonomiske kontekst. Det er sammenslutningens opfattelse, at sagen var særdeles usædvanlig, idet den pågældende sektor befandt sig i en helt undtagelsesvis situation, som havde foranlediget Fællesskabets myndigheder til at iværksætte en interventionsordning til opkøb af slagtekroppe og beskytte opdrætterne.

81 Det er FNCBV's opfattelse, at Retten har foretaget urigtig retsanvendelse ved at fastslå, at Kommissionen ikke var forpligtet til at godtgøre, at aftalen af 24. oktober 2001 var forlænget ud fra dennes påvirkninger på priserne i den pågældende periode. FNCBV har herved krævet, at Domstolen fastslår, at denne forlængelse ikke havde konkurrencebegrænsende virkning, idet oversigten over mindstepriserne ikke blev overholdt af de forskellige slagterier i regionerne. FNCBV har med henblik herpå fremlagt tabeller, som indeholder slagteriernes priser i de forskellige regioner i Frankrig, og som angiveligt godtgør, at de reelle priser var forskellige fra en region til en anden og for hovedpartens vedkommende lavere end priserne i denne oversigt efter ophævelsen af aftalen af 24. oktober 2001.

82 Dette anbringende kan ikke tages til følge, eftersom det er støttet på en urigtig læsning af præmis 81-93 i den appellerede dom.

83 Retten har nemlig allerede i præmis 82 i den appellerede dom fastslået, at forpligtelsen med hensyn til importstop, der indgik i aftalen af 24. oktober 2001, havde til formål at afskære det franske nationale marked og således begrænse konkurrencen på det indre marked. Retten har i denne doms præmis 84 og 85 fastslået, at de sammenslutninger, der havde indgået denne aftale, var blevet enige om en oversigt over mindstepriser, som de forpligtede sig til at sikre overholdelsen af ved at begrænse den forretningsmæssige forhandlingsmargin mellem avlere og slagterier og fordreje prisdannelsen på de pågældende markeder.

84 Retten har endvidere i præmis 86-92 i den appellerede dom undersøgt den sammenhæng, hvori aftalen af 24. oktober 2001 blev indgået. Retten har herved taget hensyn til såvel landbrugsmarkedernes særegenheder, hvorpå de fællesskabsretlige konkurrenceregler med visse undtagelser finder anvendelse, som de faktiske og retlige betingelser for iværksættelsen af denne aftale i en krisesituation på oksekødsmarkedet.

- 85 Retten har således bemærket, at de priser, der var fastsat for et betydeligt antal køer, var væsentligt højere end Kommissionens interventionspriser. Retten har ligeledes fastslået, at Kommissionens forordning (EF) nr. 2790/1999 af 22. december 1999 om anvendelse af EF-traktatens artikel 81, stk. 3, på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis (EFT L 336, s. 21), som de sagsøgende sammenslutninger påberåbte sig, ikke fandt anvendelse på den pågældende sag, eftersom sammenslutningernes medlemmers produktion væsentligt oversteg grænsen på 30% af det relevante marked, hvorover man i henhold til denne forordning ikke er begunstiget af gruppefritagelsen, der er fastsat for vertikale aftaler.
- 86 Det følger af denne gennemgang af den appellerede dom, at Retten i modsætning til, hvad FNCBV har anført, har taget hensyn til den økonomiske kontekst for aftalen af 24. oktober 2001 ved vurderingen af den konkurrencebegrænsende karakter.
- 87 Det følger endvidere af fast retspraksis, at det ved anvendelsen af artikel 81, stk. 1, EF ikke er nødvendigt at tage hensyn til en aftales faktiske følger, såfremt aftalen har til formål at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen i Fællesskabet (jf. i denne retning dom af 13.7.1966, forenede sager 56/64 og 58/64, Consten og Grundig mod Kommissionen, Sml. 1965-1967, s. 245, org.ref.: Rec. s. 429, på s. 496, samt af 15.10.2002, forenede sager C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P — C-252/99 P og C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 8375, præmis 491).
- 88 Retten har i denne sag ved at fastslå, at det var godtgjort, at aftalen af 24. oktober 2001 havde konkurrencebegrænsende formål, i præmis 93 i den appellerede dom med føje fundet, at Kommissionen ikke var forpligtet til at påvise den faktiske indvirkning på konkurrencen. Eftersom forlængelsen af den nævnte aftale ud over den 30. november 2001 ligeledes var bevist på grundlag af dokumenterne, foretog Retten ikke urigtig retsanvendelse ved at fastslå, at det ikke var nødvendigt ligeledes at bevise denne forlængelse ud fra en undersøgelse af dens indvirkning på priserne i den pågældende periode.

89 FNCBV's fjerde anbringende må således forkastes.

FNSEA, FNB, FNPL og JA's tredje anbringende og FNCBV's femte anbringende om Rettens urigtige retsanvendelse ved anvendelsen af artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17

90 FNSEA, FNB, FNPL og JA har med deres tredje anbringende, støttet af Den Franske Republik, gjort gældende, at Retten har foretaget urigtig retsanvendelse, idet den har fastslået, at bødeloftet fastsat i artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 kunne beregnes under hensyn til sammenslutningernes medlemmers og ikke hver sammenslutnings omsætning. Appellanterne har anført, at dette udgør en væsentlig ændring i forhold til det præcise, objektive og berettigede krav, der stilles i retspraksis, nemlig at hensyntagen til en sammenslutning af virksomheders medlemmers omsætning med henblik på beregning af dette loft er underlagt en betingelse om, at denne sammenslutning i medfør af sine interne regler kan forpligte sine medlemmer. Den Franske Republik har subsidært tilføjet, at Retten for de appellanter, der ikke kan forpligte deres medlemmer, ikke skulle have tilladt hensyntagen til de sidstnævntes omsætning ved beregningen af bødeloftet fastsat i nævnte bestemmelse uden at undersøge, om aftalen af 24. oktober 2001 rent faktisk havde påvirket oksekødsmarkedet.

91 FNCBV har med sit femte anbringendes første led gjort gældende, at en sådan praksisændring uden tilstrækkelig begrundelse er i strid med retssikkerhedsprincippet, idet de berørte virksomheder ikke kunne sondre mellem de tilfælde, hvor loftet i henhold til artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 er vurderet i forhold til en sammenslutning af virksomheders omsætning, og det tilfælde, hvor det er vurderet ud fra denne sammenslutnings medlemmers samlede omsætning.

92 Det bemærkes, at FNSEA, FNB, FNPL og JA's tredje anbringende og FNCBV's femte anbringendes første led er støttet på en urigtig forudsætning, som Retten med føje har forkastet i præmis 316-319 i den appellerede dom.

93 Det er nemlig rigtigt, som Retten har bemærket i nævnte doms præmis 317, at loftet på 10% fastsat i artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 15 i henhold til fast retspraksis kan beregnes under hensyn til en sammenslutning af virksomheders medlemmers samlede omsætning, i hvert fald hvis denne sammenslutning kan forpligte sine medlemmer. Det er imidlertid i lighed med, hvad Retten har bemærket i den appellerede doms følgende præmis, i henhold til denne retspraksis ikke udelukket, at en sådan hensyntagen i særlige tilfælde ligeledes kan være mulig, selv om den pågældende sammenslutning af virksomheder ikke formelt har beføjelse til at forpligte sine medlemmer.

94 FNSEA, FNB, FNPL og JA har imidlertid gjort gældende, at Domstolen i nyere praksis, nemlig i dommen i sagen Finnboard mod Kommissionen, præmis 66, klart har udelukket, at der kan tage hensyn til en sammenslutning af virksomheders medlemmers omsætning, såfremt denne ikke har beføjelse til at forpligte sine medlemmer.

95 Denne fortolkning kan ikke tages til følge.

96 Det følger nemlig, som generaladvokaten har bemærket i punkt 53 i sit forslag til afgørelse, af den sammenhæng, som dommen i sagen Finnboard mod Kommissionen, præmis 66, henhører under, at medlemmerne af virksomhedssammenslutning, som Kommissionen havde pålagt en bøde, ikke havde deltaget i overtrædelsen. Domstolen fandt under disse betingelser, at Kommissionen, når en sammenslutning af virksomheder, hvis omsætning, som ikke svarer til sammenslutningens størrelse og styrke på markedet, skal pålægges en bøde, kan tage hensyn til denne sammenslutnings

medlemmers omsætning for at fastsætte en afskrækkende sanktion, men at det med henblik herpå må kræves, at nævnte sammenslutning i medfør af sine interne regler kan forpligte sine medlemmer.

97 Følgelig kunne Retten, som Kommissionen har understreget, med føje fastslå, at der kan tages hensyn til omsætningen hos medlemmerne i en sammenslutning af virksomheder med henblik på fastsættelsen af sanktionen, når disse, som i denne sag, har deltaget aktivt i iværksættelsen af en konkurrencebegrænsende aftale, selv om den pågældende sammenslutning i modsætning til situationen omhandlet i dommen i sagen Finnboard mod Kommissionen, præmis 66, ikke har beføjelser til at forpligte sine medlemmer. Følgelig fastslog Retten i præmis 319 i den appellerede dom med føje, at en sådan hensyntagen er berettiget i »tilfælde, hvor den overtrædelse, der er begået af en sammenslutning, vedrører medlemmernes virksomhed, og hvor de pågældende konkurrencestridige former for praksis er udført af sammenslutningen til direkte gavn for medlemmerne og i samarbejde med disse, og hvor sammenslutningen ikke har objektive interesser af selvstændig karakter i forhold til medlemmernes interesser«.

98 Endvidere ville enhver anden fortolkning være i strid med nødvendigheden af at sikre de pålagte sanktioners afskrækkende virkning på overtrædelser af de fællesskabsretlige konkurrenceregler. Ellers kunne Kommissionens ret, som Retten med føje har bemærket i præmis 318 i den appellerede dom, til at pålægge bøder af en størrelse, som passer til de pågældende overtrædelser, nemlig blive sat over styr, for så vidt som den ikke kan nøjes med at pålægge sammenslutninger med en meget lille omsætning, men med mange virksomheder som medlemmer, som tilsammen har en betydelig omsætning, uden at sammenslutningerne har beføjelse til formelt at forpligte disse, meget begrænsede bøder, hvis de overtrædelser, de har begået, kunne have en mærkbar virkning på de pågældende markeder.

99 I modsætning til, hvad FNCBV har gjort gældende, følger det klart af præmis 318-325 i den appellerede dom, at Retten har begrundet denne retligt fyldestgørende desangående.

100 Appellanterne har ligeledes anført, at Retten i præmis 320-323 i den appellerede dom med henblik på i denne sag at udelukke anvendelsen af fast retspraksis vedrørende de tilfælde, hvor loftet på 10% af omsætningen fastsat i artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 skal beregnes i forhold til medlemmerne af en sammenslutning af virksomheders samlede omsætning, har fastsat fire kriterier ud fra sagens faktiske omstændigheder, som den har betegnet »konkrete forhold«. Der er tale om tilfælde, hvor de pågældende sammenslutninger af virksomheder har som deres vigtigste opgave at varetage og repræsentere deres basismedlemmers interesser, den pågældende konkurrencebegrænsende aftale vedrører medlemmerne af denne sammenslutnings virksomhed og ikke selve sammenslutningens, denne aftale er indgået til gavn for medlemmer af denne sammenslutning, og disse har samarbejdet i den pågældende konkurrencebegrænsende praksis.

101 Det er FNSEA, FNB, FNPL og JA's opfattelse, at tre af disse kriterier normalt forekommer i et tilfælde med en sammenslutning af virksomheder. Endvidere beviser de lokale aftaler og visse grupper af opdrætters handlinger, nævnt i præmis 323 i den appellerede dom, ikke, at alle de aktive medlemmer i disse sammenslutninger samarbejdede på oksekødsmarkedet, men viser udelukkende, at visse af disse samarbejdede. Den konklusion, Retten drog, er derfor ikke begrundet i en objektiv forbindelse mellem de nævnte sammenslutninger og deres medlemmer og hviler ikke på de nævnte medlemmers indirekte deltagelse i den af denne sag omhandlede konkurrencebegrænsende praksis.

102 Disse argumenter er støttet på en urigtig læsning af den appellerede dom og kan ikke tages til følge.

103 Retten har nemlig i præmis 319 i den appellerede dom identificeret nye konkrete forhold, som finder anvendelse i tilfælde med overtrædelser begået af sammenslutninger af virksomheder, og som anvendes foruden de i retspraksis allerede anerkendte forhold. Retten har derimod i præmis 320-323 i den appellerede dom undersøgt, om sagsøgerne i denne sag befandt sig i disse konkrete forhold, med henblik på at afgøre, om loftet på 10% fastsat i artikel 155, stk. 2, i forordning nr. 17 skulle fastsættes ud fra medlemmernes eller sammenslutningernes omsætning.

104 Det skal bemærkes, at FNSEA, FNB, FNPL og JA ikke har anfægtet Rettens konstateringer vedrørende dem i præmis 320-322 i den appellerede dom, samt at bedømmelsen af de faktiske omstændigheder og bevismaterialet, som det er bemærket i nærværende doms præmis 59, ikke er et retsspørgsmål, der som sådan kan efterprøves af Domstolen under en appelsag, medmindre disse omstændigheder og beviser er gengivet forkert (jf. dom af 19.9.2002, sag C-104/00 P, DKV mod KHIM, Sml. I, s. 7561, præmis 22, og af 13. marts 2008, sag C-125/06 P, Kommissionen mod Infront WM, Sml. I, s. 1451, præmis 57). Det er for Domstolen ikke blevet anført, at de faktiske omstændigheder er gengivet urigtigt i denne sag.

105 Det er FNCBV's opfattelse, at to af de fire kumulative krævede elementer, som Retten har fastsat, ikke er opfyldt for dets vedkommende. Denne sammenslutning har for det første anført, at undertegnelsen af aftalen af 24. oktober 2001 ikke udgjorde en interesse for dens medlemmer, eftersom denne ophævede fastsættelsen af de tilrådede mindstepriser for kvæg. Denne aftale var derfor i strid med deres interesser. Endvidere gav undertegnelsen af aftalen ikke mulighed for at hæve blokaden af slagterierne, eftersom blokaderne fortsatte, hvilket fremgår af Kommissionens sagsakter. Den nævnte sammenslutnings medlemmers manglende interesse i at undertegne aftalen af 24. oktober 2001 bekræftes endvidere af det ringe antal lokale aftaler, Kommissionen har påberåbt sig.

106 For det andet fremgår FNCBV's selvstændighed i forhold til sine medlemmer ikke blot af den omstændighed, at FNCBV ikke har beføjelser til at forpligte disse, men ligeledes af det begrænsede antal lokale aftaler efter aftalen af 24. oktober 2001.

107 Dette argument kan ikke tages til følge.

108 Det tilkommer nemlig ikke Domstolen at efterprøve, om Retten med føje i præmis 322 i den appellerede dom har fastslået, at aftalen af 24. oktober 2001 blev indgået direkte til gavn for FNCBV's basismedlemmer, og i denne doms præmis 323, at aftalen navnlig blev iværksat ved indgåelsen af lokale aftaler mellem de regionale sammenslutninger og de lokale landbrugsforeninger på den ene side og slagterivirksomheder på den anden side.

109 FNCBV har endvidere anført, at hverken Kommissionen eller Retten har bevist, at medlemmerne af de appellerende sammenslutninger ikke kunne gøres til adressater for Kommissionens beslutninger, således at bøderne kunne pålægges disse medlemmer individuelt. Det er FNCBV's opfattelse, at det følger af retningslinjernes punkt 5, litra c), at Kommissionen kun, når der ikke kan pålægges en sammenslutning af virksomheders medlemmer individuelle bøder, kan pålægge selve sammenslutningen en bøde svarende til summen af de individuelle bøder, som den ville have pålagt medlemmerne heraf. Den appellerede dom er ugyldig og bør ophæves, for så vidt som Kommissionen og Retten ikke har forsøgt at begrunde anvendelsen af appellanternes medlemmers kumulerede omsætning ved beregningen af størrelsen af de pålagte bøder.

- 110 Det skal fastslås, at FNCBV første gang har fremsat denne påstand om tilsidesættelse af retningslinjernes punkt 5, litra c), under appelsagen. Dette udgør således i henhold til procesreglementets artikel 42, stk. 2, der finder anvendelse på appelsager i medfør af reglementets artikel 118, et nyt anbringende, der skal afvises, eftersom det ikke er støttet på retlige eller faktiske forhold, der har været fremsat under sagens behandling.
- 111 Følgelig må FNSEA, FNB, FNPL og JA's tredje anbringende og FNCBV's femte anbringendes første led dels forkastes, dels afvises.
- 112 FNCBV har med sit femte anbringendes andet led gjort gældende, at de grunde, der er angivet i præmis 320 ff. i den appellerede dom, er i strid med dem, der er fremsat i samme doms præmis 341 ff. vedrørende forbuddet mod kumulation af sanktioner.
- 113 Retten har nemlig i præmis 341 i den appellerede dom henvist til appellanternes undertegnelse, deltagelse, ansvar, individuelle rolle og endda iværksættelse af aftalen af 24. oktober 2001 som begrundelse for at pålægge disse bøder og ikke deres medlemmer. Derimod har den i denne doms præmis 320 ff. lagt vægt på, at denne aftale ikke vedrørte appellanternes virksomhed, at de trufne foranstaltninger ikke berørte dem, at nævnte aftale blev indgået direkte til gavn for medlemmer af sammenslutningerne, og endelig, at denne aftale blev iværksat af de nævnte sammenslutningers medlemmer.

- 114 Retten har således angiveligt fremsat to selvmodsigende begrundelser, som i det første tilfælde tilsigter at godtgøre, at de sagsøgende sammenslutninger havde haft en direkte og aktiv rolle i indgåelsen og iværksættelsen af aftalen af 24. oktober 2000, og som i det andet tilfælde tilsigter at fastslå, at disse sammenslutninger kun var den gennemsigtige fremfører af deres medlemmers handlinger.
- 115 Endvidere har Retten ved i præmis 341 i den appellerede dom at fastholde, at de appellerende sammenslutninger deltog personligt i de ved den anfægtede beslutning straffede overtrædelser, indirekte erkendt, at det i denne sag ikke var berettiget at tage hensyn til deres medlemmers omsætning med henblik på beregning af loftet på 10% af omsætningen i henhold til artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17.
- 116 Den Franske Republik har anført, at Rettens erklæring i præmis 343 i den appellerede dom, hvorefter den anfægtede beslutning ikke pålagde appellanternes basismedlemmer sanktioner, er i strid med det i samme doms præmis 319 anførte, hvorefter hensyntagen til disse medlemmers omsætning ved beregningen af nævnte loft på 10% var begrundet i, at aftalen af 24. oktober 2001 blev indgået direkte til gavn for nævnte medlemmer og i samarbejde med disse.
- 117 Disse påståede modsigelser i begrundelsen er støttet på en fejlagtig læsning af den appellerede dom. Som følge heraf kan FNCBV's femte anbringendes andet led ikke tages til følge.
- 118 Det skal nemlig fastslås, at Retten for at afgøre, om loftet på 10% fastsat i artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 skulle beregnes i forhold til de sagsøgende sammenslutningers medlemmers samlede omsætning, i præmis 320-323 i den appellerede dom har efterprøvet, om disse befandt sig i den særlige situation, der er fastsat i denne doms præmis 319, nemlig om den overtrædelse, der er begået af en sammenslutning, vedrører medlemmernes virksomhed, og om de pågældende konkurrencebegrænsende praksis er udført af nævnte sammenslutninger til direkte gavn for medlemmerne og i

samarbejde med disse. Retten undersøgte herved de sagsøgende sammenslutningers formål nærmere og fastlagde virksomheden omfattet af aftalen af 24. oktober 2001 samt de begunstigede heraf og undersøgte reglerne for dennes iværksættelse.

¹¹⁹ Retten har derimod i præmis 341-345 forkastet anbringendet om Kommissionens tilsidesættelse af forbuddet mod kumulation af sanktioner. Retten fastslog herved, at den sanktion, der blev pålagt de enkelte sagsøgende sammenslutninger, var baseret på hver enkelts deltagelse i og ansvar for overtrædelsen, idet alle de sagsøgende sammenslutninger havde deltaget heri, om end med forskellig intensitet og indblanding. Retten fastslog endvidere, at den anfægtede beslutning hverken straffede de samme enheder eller de samme personer flere gange for de samme handlinger, eftersom den ikke pålagde de direkte eller indirekte basisedlemmer i disse sammenslutninger sanktioner.

¹²⁰ Retten har således ikke behæftet dommen med en selvmodsigelse i begrundelsen, da den på grundlag af sin argumentation i præmis 324 i den appellerede dom har fastslået, at det ved beregningen af loftet på 10% fastsat i artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 var berettiget at tage hensyn til omsætningen hos de sagsøgende sammenslutningers basisedlemmer og i samme doms præmis 344 har fastslået, at lovovertræderne ikke var identiske, idet den anfægtede beslutning hverken straffede de samme enheder eller de samme personer flere gange for de samme handlinger.

121 Følgelig må FNCBV's femte anbringendes andet led forkastes.

122 Det følger heraf, at FNSEA, FNB, FNPL og JA's tredje anbringende og FNCBV's femte anbringende må forkastes i deres helhed.

FNSEA, FNB, FNPL og JA's fjerde anbringende om tilsidesættelse af forbuddet mod kumulation af sanktioner og princippet om sanktioners proportionalitet, idet Retten har pålagt hver af disse sammenslutninger en individuel bøde og samtidig taget hensyn til deres fælles medlemmers samlede omsætning

123 FNSEA, FNB, FNPL og JA har med deres fjerde anbringende gjort gældende, at Retten ikke uden at tilsidesætte forbuddet mod kumulation af sanktioner og princippet om sanktioners proportionalitet og ikke uden at modsige sig selv kunne pålægge FNSEA og hver af dens tre undersammenslutninger forskellige bøder, da de medlemmer, der virkede på oksekødsmarkedet, var fælles. Retten burde have fastslået, at ingen af de fire sammenslutninger havde selvstændige interesser i forhold til deres fælles medlemmer og til de øvrige tre sammenslutninger, og burde ikke have godkendt Kommissionens metode til beregning af bøderne for hver af sammenslutninger, som var støttet på disse medlemmers samlede omsætning.

124 De nævnte sammenslutninger har anført, at Retten for at berettiggø sanktionernes kumulation har taget hensyn til hver af de fire sammenslutninger i den overordnede sammenhæng, dvs. som forskellige juridiske personer, der har deres egne budgetter og egne interesser. Retten har derimod for at begrunde, at loftet ikke er overskredet, taget hensyn til disse sammenslutninger i en sammenhæng, der var særlig for indgåelsen af aftalen af 24. oktober 2001, dvs. som sammenslutninger, der alle fire handler ud fra én og samme interesse, nemlig deres fælles medlemmers, der virker på oksekødsmarkedet. De fire appellerende sammenslutninger er af den opfattelse, at kun én sammenslutning, enten FNSEA eller FNB, der begge omfatter alle fælles medlemmer, kunne pålægges en

sanktion under hensyntagen til disse medlemmers økonomiske evne, og at der ved sanktionen pålagt de tre andre sammenslutninger udelukkende skulle tages hensyn til størrelsen af deres egne indtægter.

¹²⁵ Den Franske Republik har anført, at Retten for så vidt som de fire sammenslutningers basismedlemmer kan være fælles sammenslutningerne imellem, har overvurderet disse sammenslutningers økonomiske magt. Følgelig medfører det forhold, at der tages hensyn til hver af de fire sammenslutningers medlemmers omsætning ved beregningen af loftet for deres pålagte bøder, nødvendigvis, at disse pålægges en uforholdsmæssig bøde.

¹²⁶ Disse argumenter, som tidligere blev fremsat i første instans af de samme appellerende sammenslutninger, er i præmis 340-346 i den appellerede dom blevet forkastet af Retten.

¹²⁷ Retten har nemlig først henvist til retspraksis, hvorefter anvendelsen af princippet om non bis in idem er underlagt tre betingelser om, at de faktiske omstændigheder er identiske, at lovovertræderen er den samme person, og at det retlige gode er det samme. Princippet forbyder, at den samme person straffes mere end én gang for den samme ulovlige adfærd for at beskytte det samme retlige gode. Retten har fastslået, at Kommissionen i denne sag havde straffet de sagsøgende sammenslutninger ud fra hver af disse sammenslutningers deltagelse og egen grad af ansvar for overtrædelsen.

- 128 Retten fastslog endvidere, at den omstændighed, at FNB, FNPL og JA er medlemmer af FNSEA, ikke indebærer, at disse sammenslutninger er blevet straffet flere gange for den samme overtrædelse, eftersom de nævnte sammenslutninger er selvstændige juridiske personer, har uafhængige budgetter samt formål, der ikke altid er sammenfaldende, og gennemfører deres respektive fagforeningsaktiviteter til beskyttelse af deres særlige og konkrete interesser.
- 129 Endelig har Retten på grundlag af sin retspraksis, hvorefter det forhold, at der er taget hensyn til omsætningen hos medlemmerne af en virksomhedssammenslutning ved fastsættelsen af maksimumsgrænsen på 10%, ikke betyder, at medlemmerne er blevet pålagt en bøde, og heller ikke i sig selv, at den pågældende sammenslutning har pligt til at overvælte bøden på medlemmerne (dommen i sagen CB og Europay mod Kommissionen, præmis 139), i præmis 343 i den appellerede dom fastslået, at det forhold, at basismedlemmerne i FNB, FNPL og JA også er medlemmer af FNSEA, ikke kan anses for at være til hinder for, at Kommissionen kan straffe disse sammenslutninger hver for sig, eftersom de individuelle landbrugere, som er indirekte medlemmer af de sagsøgende sammenslutninger, ikke er blevet straffet ved den anfægtede beslutning.
- 130 Retten har derfor med føje i præmis 344 i den appellerede dom kunnet fastslå, at princippet non bis in idem ikke er tilsidesat, eftersom lovovertræderne ikke er identiske, og de sagsøgende sammenslutningers direkte eller indirekte medlemmer ikke er blevet pålagt dobbelte bøder for den samme overtrædelse.
- 131 FNSEA, FNB, FNPL og JA's fjerde anbringende må derfor forkastes.

FNCBV's sjette anbringende vedrørende nedsættelse af den pålagte bøde

¹³² FNCBV har ved sit sjette anbringende gjort gældende, at Retten har tilsidesat artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 ved at fastsætte sammenslutningens bøde til 360 000 EUR, hvilket beløb udgør næsten 20% af dens omsætning, dvs. størrelsen af dens indtægter, skønt nævnte bestemmelse fastsætter loftet for bøder, der kan pålægges, til 10% af de lovovertrædende virksomheders omsætning.

¹³³ Dette anbringende skal imidlertid forkastes, idet det er støttet på den forudsætning, at Kommissionen ikke havde ret til at tage hensyn til de appellerende sammenslutningers medlemmers omsætning for at efterprøve, om den pålagte bøde overskred loftet på 10% fastsat i artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17, eftersom denne forudsætning er fejlagtig af de i præmis 92-111 i nærværende dom fremsatte grunde.

¹³⁴ Da alle de appellerende sammenslutningers anbringender er blevet forkastet, bør appellen forkastes i sin helhed.

Sagens omkostninger

135 Det bestemmes i procesreglementets artikel 122, stk. 1, at såfremt der ikke gives appellanten medhold, træffer Domstolen afgørelse om sagens omkostninger. I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, der i medfør af artikel 118 finder anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom.

136 Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at de appellerende sammenslutninger tilpligtes at betale sagens omkostninger, og disse har tabt sagen, bør det pålægges dem at betale sagens omkostninger.

137 Den Franske Republik bærer sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Tredje Afdeling):

1) Appellerne forkastes.

2) **Coop de France bétail et viande, tidligere Fédération nationale de coopération bétail et viande (FNCBV) samt Fédération nationale des syndicats d'exploitants agricoles (FNSEA), Fédération nationale bovine (FNB), Fédération**

nationale des producteurs de lait (FNPL) og Jeunes agriculteurs (JA) betaler sagens omkostninger.

3) Den Franske Republik bærer sine egne omkostninger.

Underskrifter